

Kongresser och utställningar

European Association of Archaeologists. Sjunde årliga mötet, Esslingen am Neckar i Tyskland, 19–23 september 2001.

Det europeiska arkeologiförbundets (EAA) sjunde årliga möte hölls i Esslingen am Neckar, en liten stad med medeltida anor strax söder om Stuttgart. Konferensens betydelse för staden Esslingen märktes på flera sätt. Vid infarterna fanns banderoller uppsatta, i stadskärnan hängde stora affischer och på många andra platser i staden fanns anslag om den pågående konferensen. I samband med konferensen hade man också ordnat ett digert kulturprogram, vilket omfattade konserter, teaterföreställningar, utställningar och föredrag – många med ett historiskt tema. Höjdpunkten utgjordes av »Kulturnatten« med olika musik- och teaterarrangemang. Man hade också arrangerat en arkeologisk filmfestival, vilken löpte parallellt med konferensen. Allt detta speglade en stolthet över att man förlagt den internationella EAA konferensen till Esslingen am Neckar.

Konferensen hade ca 450 anmälda deltagare från 38 nationer. Bland deltagarna dominerade inte helt oväntat arkeologer från värdlandet, vilket kan ses som positivt då det tyska deltagandet på tidigare EAA konferenser enligt uppgift varit lågt. Från Storbritannien kom som vanligt många, men även det ryska deltagandet var denna gång högt. Många arkeologer från USA och Kanada var anmälda men valde att utebli från konferensen p.g.a. händelserna i USA den 11 september.

Öppningsceremonin hölls i stadshuset, där Esslingens borgmästare hälsade alla välkomna. Konferensen inleddes med en tyst minut för offren för terrorattackerna i USA. Flera av öppningstalen berörde också de pågående händelserna i världen och Professor Dr. Willem Willems (EAA:s ordförande) betonade bland annat att arkeologin har ett stort ansvar då det gäller att kämpa mot alla sammanhang där den kan missbrukas. Professor Dr. Dieter Planck

från Landesdenkmalamt i Baden-Württemberg menade att internationella konferenser med deltagare från många olika nationer är viktiga forum för utbyte av kunskap och rådgivning i olika bevarandefrågor. Det är viktigt i en tid då många arkeologiska kulturarv av olika anledningar är hotade. EAA-konferensens uppgift blev också påtaglig i det att det framkom stora skillnader mellan olika länders bevarandearbete och arkeologi. Under öppningsceremonin delades också det Europeiska kulturarvspriset (European Heritage Prize) ut för andra gången av EAA. Priset gick i år till Otto Braasch, Aerial Archaeology Research Group (AARG). Efter öppningsceremonin gavs tillfälle till socialt mingel, och genom staden Esslingens försorg även avsmakning av regionens goda viner.

Tre dagar av konferensen ägnades helt och hållet åt sessioner och rundabordsamtal. Sessionerna var uppdelade i tre block; *Att förvalta det arkeologiska kulturarvet: arkeologi idag, Teoretiska och metodiska perspektiv* samt *Att tolka arkeologins materiella kultur*. Block I utgjordes av fem sessioner som behandlade problematik kring arkeologisk undersökningsverksamhet, digital information, integrerat bevarande, arkeologi i städer och turism. Detta är aktuella ämnen där det finns stora behov av att skapa en dialog över nationsgränser. Sessionen: *Integrerat bevarande – arkeologi, mångfald och en hållbar utveckling* var välbesökt, vilket kanske också speglar det ökande intresset för detta ämne. Föredrag hölls av deltagare från flera olika länder men dominerades dock av Storbritannien. Märkbart var också den stora skillnaden mellan länder då det gäller bevarandefrågor och uppfattningar kring det arkeologiska kulturarvets roll i samhället. Innehållsmässigt låg de olika föredragen därför ganska långt ifrån varandra och det var endast ett fåtal som faktiskt berörde ämnet

i sessionens titel. Utifrån detta kan man undra hur man skall kunna förverkliga idén om ett gemensamt bevarandearbete kring kulturarvsfrågor inom EU.

Block II innefattade elva sessioner: nya medier, arkitektur, tysk teori, kvantitativa metoder, arkeologihistoria, sociologi/arkeologi, nationalism/etnicitet, teori/praktik i öst/väst, kolonialism, multikulturalism, och postmodernism. Av dessa ämnen lockade sessionen kring nationalism/etnicitet flest föredragshållare, medan sessionen om jämförelser mellan teori och praktik i öst och väst enligt katalogen inte erhållit några insända bidrag. Här kan man fråga sig om ointresset för detta ämne kan bero på att arkeologin i väst har en redan fastställd mening om östarkeologi som en »primitiv« arkeologi? Intresset för sessionen om nationalism/etnicitet visar att ämnet fortfarande har stor betydelse. Kanske skall dessa frågor också ses i relation till diskussioner om ett eventuellt gemensamt europeiskt kulturarv. Ett av sessionens huvudsyften var att skapa en diskussion kring varför begrepp som *etnicitet* och *kulturell identitet* ofta används på ett okritiskt sätt, trots att dessa begrepp diskuterats inom arkeologin sedan 1980-talet. Viktigt ansågs också att på ett kritiskt men konstruktivt sätt diskutera frågor om nationalism/etnicitet i relation till arkeologi. Sessionen kring postmodernism innehöll ett flertal intressanta diskussioner kring arkeologi i relation till postmoderna strömningar i vetenskapen och samhället. Bland annat talades om att den postmoderna diskursen kan bidra till att man kan se andra möjligheter med arkeologin och dess källmaterial.

Det tredje och sista blocket innehöll flest sessioner och flest anmälda föredrag per session. Vissa nationaliteter var överrepresenterade i block III: briter och ryssar dominerade tillsammans med tyskar både som sessionsledare och som föredragshållare. Man kan slå fast att block III visar att en mer traditionell arkeologi, som i första hand inriktar sig mot förhistorien,

fortfarande tilldrar sig ett mycket stort intresse, särskilt bland arkeologer i vissa länder. De sessioner som saknade anmälda föredrag var en session kring paleolitisk forskning och en kring trender inom hållristningsforskningen. Att paleolitisk forskning fortfarande uppfattas som ett smalt ämne utan särskild betydelse för övrig forskning kring förhistorien är ingen nyhet. Det är däremot lite förvånande att ett ämne som hållristningsforskning tilldrar sig så lite uppmärksamhet på en europeisk arkeologikonferens.

Möjligheter att odla sociala kontakter erbjöds vid flera tillfällen under konferensveckan, till exempel på konferensens årliga fest. Som avslutning på konferensen bjöd så staden på en avslutningsmiddag med sydtyskt tema i både mat och dryck. Under konferensens sista dag erbjöds en rad olika exkursioner.

Efter EAA-mötet i Esslingen kan man konstatera att Storbritannien dominerar med avseende på deltagarantal, ämnesval, sessionsledare samt föredragshållare. Frågan infinner sig hur den europeiska arkeologin påverkas av att ett land dominerar så på en internationell konferens som EAA. Håller Storbritannien på att kolonisera den europeiska arkeologin, eller har Storbritanniens dominans alltid varit ett faktum inom ämnet?

EAA:s åttonde årliga årskongress hålls 2002 i Thessaloniki i Grekland (<http://www.e-a-a.org/thessaloniki.htm>). År 2003 hålls konferensen i S:t Petersburg och 2004 i Krakow.

Martina Franke

Björkstigen 3

SE-139 60 Värmdö

martina.franke@beta.telenordia.se

Eva Stensköld

Institutionen för arkeologi

Stockholms Universitet

SE-106 91 Stockholm

eva.stenskold@bredband.net